

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE*

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Țeara - Ungurească — Țeara- Jidovească.

Una din pricinile pentru care vieța noastră, a naționalităților din Ungaria, ni-s'a îngreunat așa de mult, sînt Jidanii. Nu-i destul că această seminție s'a încuibat în satele și orașele iubitei noastre patrii, unde încetul cu încetul — știm prin ce mijloace! — a pus mîna pe bogățiile mari, dar' ei s'au făcut stăpîni și peste foile ungurești, prin care ațîță apoi pe Unguri în contra noastră, a tuturor nemaghiarilor, ca astfel luându-ne noi cu Ungurii la ceartă, ei se poată pescui în apă turbure.

Dar' nu numai în presă, prin foi, Jidovii se bucură de putere, ci ei au trecere mare și în dietă, în sfatul țerii, unde deasemeni caută să învrăjbească pe Unguri cu naționalitățile. Așa, că dacă rîul nu se va lecu în curînd, pe cînd Ungurii încep a doua miie de ani a viețuirii lor pe acest pămînt, mai potrivit se va putè zice că Țeara-Ungurească este a Jidovilor, decât a Ungurilor.

Această profeție li-o face Ungurilor de altfel chiar o foaie ungurească, cu numele „Magyarország“ („Ungaria“), care eată ce scrie într'un număr al seu:

„Ungaria merge pe un povîrniș
„primejdios, care duce în prăpastia ni-
„micirii totale a națiunii și averii un-
„gurești. Zece-douăzeci de ani încă și

„țeara n'are să mai fie ungurească, ci
„— jidovească. Cu a doua miie de ani
„e aproape să înceapă la noi domnia lui Israil
„— adecă a Jidovilor, — aceasta însă
„pe ruina Ungariei străbune“.

Că acolo are să ajungă lucrurile, ne arată starea economică a Ungariei.

E un adevăr netăgăduit, că a cui e pămîntul, aceluia e și stăpînirea! Dacă așa este, atunci se poate zice chiar acum, că Țeara-Ungurească este a Jidovilor, pentru-că din marile proprietăți ungurești, trei pătrimi sînt deja în mîinile Jidovilor, și trecerea aceasta de proprietăți dela Unguri mai ales, în mîna lor, înaintează mereu și crește zi de zi. Aceasta ni-o spune chiar o statistică (arătare) a guvernului. Din această statistică putem vedè, că din 2,816.419 jugere pămînt, cât este proprietate a statului unguresc (pămînt erarial, cămărășesc — cum se zice), două treimi este arîndat Jidovilor și numai o treime creștinilor. Deasemeni prințul *Eszterházy*, cel mai bogat Ungur (are 421.053 jugere de pămînt), aproape întreaga moșie 'și-a arîndat-o Jidovilor, (el singur nu lucră decât 1126 jugere), dintre care bogătania *Freistädter, Berg, Bischitz, Deutsch*, baron *Schossberger* și alți milioneri jidani, toți s'au îmbogățit din moșiile ungurești.

Deasemeni în mîni ovreești sînt și o parte mare a moșiilor episcopilor catolici.

Așa, că azi în Ungaria sînt 1031 mari proprietari jidani, dintre care baronul *Schossberger* are 26.127 jugere, ear' baronii *Popper* și *Berthold* câte 23.609 jugere.

Este acesta un adevăr foarte trist, căci, după-cum vedem, ei nu 'și-au făcut numai averi mari, dar' și titulă înaltă: avînd bani, au putut să ajungă baroni, cu toate-că, după-cum scrie foaia ungurească pomenită mai sus, „părinții lor au venit pe jos, aducînd în spate toată averea, din țeri străine“ . . .

Primejdia este cu atât mai mare, cu cât, după-cum scrie „Magyarország“, la vinderea moșiilor statului, Jidanii de obicei sînt pîrtiniți față cu cumpărătorii creștini“ . . .

De altfel măsura îmbogățirii Jidovilor în țeara noastră, ni-o dă însuși orașul acela, care mai unguresc ar trebui să fie, *Budapesta*, unde dintre cei dintâi zece viriliști opt sînt Jidani.

Și așa stau lucrurile aproape în toate orașele, unde fabricile și moșiile cele întinse sînt, mare parte, în stăpînirea Jidovilor.

Cu drept cuvînt putem deci zice cu numita foaie ungurească:

Țeara-Ungurească e țeară — Jidovească.

irș.

FOIȚA.

ÎN ZADAR...

În zadar lună și stele
Mai rîsar și mai lucesc,
Mie nu'mi dau mîngăiere
Ci mai tare mă măchnesc;

Căci tot plînge și suspină
Inima mea ne'ncetat
Și nu am o zi senină
De cînd el s'a depărtat! . .

Și nu cred să se mai poată
Ușura inima mea,
Căci din cale-afară multă
Durere s'a strîns în ea.

Și vre-un leac s'o lecuiască
Nu se află pe pămînt....
Osîndită-s ca să sufer
Pîn' într'avoii în mormînt!

Băcia.

Sinefta Groza.

Împărăteasa cu șapte fi.

Poveste populară de *Alexiu Pocol*.

A fost ce-a fost, că de n'ar fi fost nu s'ar fi povestit, eu n'aș fi auzit și nu v'aș fi mințit.

A fost cîndva o vîduvă săracă, care a avut deodată doi prunci; și care rămînd de soțul ei, nu avea cu ce trăi, fiind foarte săracă. Ce-a cugetat ea într'o seară, ca să meargă la împăratul și să se roage pentru ceva ajutor.

Pe acea vreme împăratul nu au fost acasă, că era în bătaie.

Ce-a făcut biata vîduvă, a mers cu amîndoi pruncuții în brațe și s'a rugat de ajutor. Dar' împărăteasa fiind cam supărată, căci tocmai atunci i-a fost plecat soțul în bătaie, vîzîndu-o pe sîrmana vîduvă cu amîndoi pruncuții în brațe, în loc să-i dea ajutor, a zis cătră dînsa „ești, nevrednică, din curtea mea, că nu cu dreptate ai făcut aici doi prunci; cară-te din curtea mea afară.

Atunci biata vîduvă a eșit afară din curte, și sau uitat cu ochii în sus la cer suspinînd și zicînd:

Doamne, dăi și ei de 3 ori pe câți 'mi-ai dat mie, dacă zice că am făcut eu acesti doi prunci cu nedreptul.

Și sau întemplat, că nu după mult timp a murit biata vîduvă. Ear' la un an a dat Dumnezeu, că împărăteasa a născut deodată șapte prunci. Vîzînd aceasta s'a înspăimîntat foarte, și îndată 'și-a adus aminte de vîduva cea cu doi prunci care a mers la dînsa, rugîndu-se ca să o ajute cu ceva, și n'a ajutat-o, ci a scos-o afară din curte și s'a supărat tare. O mîtușe a ei a zis cătră dînsa că ce să faci cu pruncii, că dacă va auzi bărbatul ce va face cu ea, că a născut atîta prunci și s'a înțeles cu împărăteasa, că oare ce să faci, ca să nu știe bărbatul ei despre aceasta.

Și a zis: vom face o lădiță și o vom lipi-o cu rășină și vom lua din prunci șese și numai unul vom lăsa, și pe cei șese îi vom duce la riul care se află în apropierea satului

Procesul nostru.

După-cum cetitorii nostri vor fi știind, „FOAIA POPORULUI“ a fost înștiințată că 'i-se face proces pentru articolul „România pentru noi“ din fruntea numărului 28. Acum s'a adus la cunoștința redacției, că ziua de pertractare s'a fixat pe 22 Decembrie n. a anului de față.

*

„Tribuna“ e amenințată și ea cu nou proces de presă pentru „Apelul“ apărut în ea în numărul 179 din anul de față, scris de G. Petrovici și M. G. Crăciun. În 13/25 Noembrie a fost chemat la judele de instrucție din Sibiu dl I. Popa Necșa, răspunzătorul pentru tipografie, și între altele 'i-s'a tras luarea aminte, că din Sibiu se nu se îndepărteze. Se pare că li-se gâtesc bune paturi celor ce vor fi trași în judecată.

*

Pe când se încheiem foaia, aflăm în „Tribuna următoarea știre:

Din Seghedin ni-se scrie, că dl Ioan Russu Șirianul zace greu bolnav singur în despărțământul seu. Aflând dl Septimiu Albini a cerut să 'i-se dea voie să vadă pe colegul seu morbos. Directorul a respins cererea dreaptă a dlui Albini.

Ei între ei.

În căile dreptății umblând și pentru biruința adevărului luptând, ajuta-ți-va ție apărătorul dreptății, Dzeu, ca mai curând ori mai târziu să pui totuși în respect, să dai în laturi pe cei-ce cu mișelie 'ți-se puneau în drum!

Aceasta va fi urma urmelor și a luptei noastre împotriva încăpăținaților de Unguri.

Ei au mers înspăimântător de departe cu goana lor față cu noi, și au stat totdeauna ca un zid de cremene

și îi vom țipa pe cu lădița rîu în jos. Așa s'a și întemplat, dar' a zis împărăteasa că la acela pe care 'l-a născut dintăiu, să-'i pună lanțul ei cel de aur la grumazi și așa să-'l țipe pe rîu în jos.

Totți șese pruncuții au fost așezați în lădița lipită cu rășina și așa 'i-au dus la rîu, numai unul a rămas la mamă-sa.

Cât timp a trăit împărăteasa totdeauna s'a rugat lui Dumnezeu ca să o ierte pentru greșeală ce ea a făcut-o cu veduva săracă, și se supăra, fiindcă pentru greșeala ei a bătutul Dumnezeu; se tot plîngea și se ruga lui Dumnezeu, și a mers la mormânt, unde era îngropată veduva cu cei doi prunci, și 'i-a scos trupul ei afară și 'l-a dus în cripta ce era în curtea ei, și numai în vestminte negre umbla, și toată viața ei și zilele ei erau zile de durere și întristare, și se tot ruga lui Dumnezeu.

Odată 'i-s'a arătat muierea cea veduvă în vis zicându-'i: nu plînge! că nu peste mult timp îți vei vedea pruncii; dar' dînsa tot a

strînși laolaltă în fața noastră; dar' lupta voinicească a conducătorilor nostri, cu armele adevărului și dreptății, au făcut totuși întăiu o găurice mică, apoi o spărtură mai mare, în zidul lor, și spărtura va crește, și noi vom putea dărîma zidul lor!

Că așa este ni-o dovedește împrejurarea, că azi, ca nici-când până acum. foile ungurești din Pesta și Cluj, scrise de Unguri, dau peste nas fraților lor Unguri dela Făgăraș, certându-se ei între ei, luându-ne unii oare-cum în apărare pe noi cei-ce luptăm contra lor, și a căror lovire cu lovitura de moarte o cer copiii răsfățați și păcătoși ai Făgărașului.

De altă parte unii din cei mai învățați Unguri, au aflat în timpul din urmă de bine, să nu mai stee privitori, ci să prindă a da peste cap, nu copilor dela Făgăraș, ci copiloilor celor mari dela Pesta, — guvernului!

Anume un învățat Ungur mai limpede la cap, *Benedek Jancsó*, profesor în Budapesta, om care a petrecut multă vreme printre Români, atât aici cât și în Țeara-Românească, și ne cunoaște destul de bine, — a prins a dăscăli sdravăn guvernul și societatea ungurească, pentru-că încearcă să ne desbrace de românitatea noastră, zicînd:

«Cu cât mai mult mă cuprind cu mișlarea românească, cu atât mai tare mă incredințez, că națiunii maghiare nu-'i este de nici un folos străduința de a desbrăca pe Români de naționalitatea lor, ci tocmai să umble a-'i face să se simtă Români și ei bine în țeara aceasta ca Români, întărîndu-se în naționalitatea lor nu numai răzîmați de puterile proprii, ci și cu ajutorul statului și al societății maghiare!»

Și așa mai departe dă aspre lecții și dela ochi spuse, guvernului unguresc, că adecă cum ar trebui el să se poarte față cu Românii, ne mai silind pe tinerii

plâns și în toată ziua mergea la mormântul femeii și se ruga.

* * *

Departa — departa, pe rîu în jos, erau niște pescari care umblau cu mregea după pești, și nimica nu prindeau. Un pescar dintre acestia nu avea prunci, și el se tot ruga lui Dumnezeu ca să-'i dea și lui un prunc. Și cum pescuia ei pe rîu, pescarul care nu a avut prunci a văzut lădița venind pe rîu în jos, și au stat cu toții și se uitau cu uimire, cum vine acea lădiță; par'că le spunea cineva că într'însa este ceva.

După-ce a ajuns lădița la luntrile lor, au luat-o și au desfăcut-o și spăimîntându-se au văzut pruncii; după aceea s'a înțeles între dînsii că ce să facă cu pruncii; unul a zis că din apă trăesc, și ce capătă pe apă trebuie să primească; alții ziceau ca să-'i țipe în apă îndărăt, însă acela care nu avea prunci a zis că să-'i lase la dînsul, că lui îi va fi trimis Dumnezeu, că s'a tot rugat ca să-'i dea prunci; și 'i-a luat la dînsul, 'i-a dus acasă și 'i-a ținut, ajutându-'l și ceilalți pescari.

lor învățați să fugă în România ca să-'și câștige pâinea, ci dându-le posturi aici!

Dar' apoi și mai românește, adecă mai drept ca toți vorbește un învățat Ungur, *Bodnár Zsigmond*, profesor de universitate (cea mai înaltă școală din Pesta), om iubitor de adevăr, și care tocmai pentru acest „păcat“ pe care Ungurii nu-'l pot suferi, e cam prigonit de „frații“ lui. Cu toate acestea el tace și lucră, și eată ce le spune:

„Cu cursul timpului se schimbă și purtarea neamurilor una cu alta.

„... Noi am făcut legea de naționalitate, dar' n'am ținut-o. Am nimic binișor dreptul de alegere în comitate, și astfel în comitate locuite curat de naționalități (adecă de neunguri) am pus întreagă conducerea în mâinile pușinilor Maghiari. Adevărat că fișpanii prin prigoniri multe și crude, și cu multe încălcări de drepturi, au ținut sus puterea maghiarimii, — și noi le-am ținut toate acestea de lucruri drepte, cuviincioase și firești!“

«Când guvernul s'a simțit slab, a recurs la mituire; a cumpărat foile, oamenii cu trecere și voturile alegătorilor. Voturile preoților, învățătorilor și alegătorilor români au costat groaznic de mult. Ei ne urau, dar' pentru banii nostri își dădeau voturile deputaților nostri. Și dieta cumpărată astfel pe bani, a ajutat puternic, a cerut învățarea limbii ungurești în toate școlile; a adus lege de „kisedóv-uri“ și altele, pentru a maghiarisa.“

Prigonirile au avut urmări neașteptate. Ațîțarea s'a mărit prin procesele cele multe și urmarea a fost, că „ziarele și oamenii politici maghiari (vezîndu-se strîmtoși) să liniștesc, pe când vocile foilor românești ajung a fi tot mai ascuțite!“

Acum însuși ministrul voește să împace pe nemulțumiții Români, dar' va

Când erau pruncii de 5—6 ani, au început a umbla la școală, și pescarii îi duceau după pești, dar' lor nu le sta gîndul la pescuit, ci la învățat, la călărit și la jocuri; pe când la alți prunci de pescari, le plăcea a se juca cu mregea mică, cu pluguțuri, și altele, pe atunci la acești șese frați nu le sta gîndul numai tot la sărituri, și la școală și la joc cu pușca și cu sabia.

Vezînd bietul om că din domnișoreii lui nu va putea face pescari și plugari, ce a făcut? S'a dus în orașul vecin și s'au rugat de un profesor dela o școală să-'i primească pruncii lui la școală, povestindu-'i cele întemplate. Profesorul auzind acestea, a primit pe prunci îndată și pescarul 'i-a ajutat. Și învățau pruncii încât toți se minunau de dînsii și din zi în zi se făceau tot mai deștepti. După-ce au isprăvit școlile au fost silii să intre și ei în armată. Și mergînd armata în bătaie, unde erau acești 6 frați voinici, făcea învingeri frumoase; căci acei 6 voinici erau tot în frunte și se băteau ca leii.

merge cam greu, căci „e de mai multe mii numărul acelor Români, care neputând trăi la noi, au trecut în România. În anii din urmă la universitatea din Cluj, au sfinșit școalele 185 tineri români, care toți, neaflând loc aici, au trecut dincolo ca profesori. Dacă am făcut cu puțință desvoltarea de oameni cu carte: să le dăm și pâne!“

Dar' «noi (Ungurii) apăsăm numai cât se poate pe cetățenii de altă naționalitate, pretutindenea numim slujbași numai unguri, și în ori-care parte a Ungariei umblăm, în tot locul dăm tot numai de slujbași maghiari!

„Ministrul (de care e vorba că vrè să împace pe Români) dela îmbunătățirea stării materiale, așteaptă fericirea poporului. Tare am rătăcl înșe, zice dl Bodnár, dacă am crede, că cu aceasta aducem naționalitățile la tăcere. Pentru-că nu numai cu pâne trăește omul, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu. Acest cuvânt îl formează bunurile duhovnicești; adecă starea neatrnată, folosirea limbii proprii în biserică și școală, și în administrație! Deodată cu bunurile materiale trebuie să dee (ministrul) și aceste bunuri duhovnicești, dacă e ca poporul să fie fericit!“

Vorbind despre destrăbălarea apucăturilor pentru a pune mâna pe slujbe, dl Bodnár zice, că «de a fost undeva destrăbălare, apoi aceea a fost într-adevăr în Ardeal! Un bărbat ca Bokros Elek (un Ungur din Cluj) a fost capul nenumit al Ardealului. Fără de el nu se putea face nimic în această frumoasă patrii mică, ajutat fiind de pretenii sei cei buni, și complicitii (împreună vinovații) lui cei bravi. Împotriva lor nu putea învinge nici o vrednicie, nici o putere. Cel-ce doria ceva trebuia mai ântâiu să se închine lor și să-i slujească, astfel apoi se putea împărtași din blidul cu plăcintele... Oamenii acetia au prefăcut

Ardealul într'un adevărat grajd plin de gunoii, și Hieronymi (ministrul) ar vrea să-l curățe acum, dar' lucrul lui va fi grozav de greu“.

De ce? Pentru-că „avem (Ungurii) o mulțime de oameni mestecați în fără-de-legi, pe care un inspector harnic ar trebui să-i alunge pe toți! dar' asta nu se poate, dacă nu vrem să nimicim maghiarimea Ardealului!“

Care va să zică însuși Ungurul Bodnár mărturisește că ungerimea Ardealului e numai o adunătură de oameni stricați mestecați în fără-delegi! Și așa mai departe le spune verde și dela ochi toate domnilor de sus! În urmă vèzènd și el că azi-mâne domnia de minciună a lor are să cază, încheie zicènd: „Stăm în fața unui potrivnic puternic, știutor de sine, care în urmă tot va învinge!“

Când îl ascuți, îți vine să crezi că domnul Bodnár vrea să se facă preot român și se află sub patrafir, unde își mărturisește păcatele neamului seu, ca să poată apoi primi sfințirea.

Ear' noi n'avem decât să ne bucurăm că în urmă se ridică chiar și între Unguri oameni care prind oare-cum a striga: „destul a fost! prea am înaintat pe calea fără-delegilor; mai departe să nu mergem!“

Acesta este un frumos rod al luptei voinicești a conducătorilor nostri, și nădejde avem că vor urma încă roade și mai bune.

Acum deocamdată Ungurii au început să se certe ei între ei pentru noi, și acesta e semn bun. E semn că nu ne mai pot trece cu vederea, trebuie să țină seamă de noi și de dorințele noastre; dar' noi să nu slăbim, ci numai oblu înainte, ca până aci, și tot mai tare să ne strîngem și tot mai întefitor să cerem ce ni-se cuvîne, și ajuta-ne-va D-zeu să dobândim, căci: în căile dreptății

umblând și pentru biruința adevărului luptând, ajuta-ți-va fie apărătorul sfânt al dreptății, ca mai curènd ori mai târziu, să pui odată în respect, să dai în laturi pe cei-ce cu mișelia 'ți-se puneau în drum!! tm.

Dreptate nu glumă!

Deși în zilele din urmă foile ungurești 'și-au mai închis puțin nespelatele lor guri, și unele ne iau oare-cum chiar în apărare, totuși trebuie să 'ți-se sue sângele la cap de mânie, când îți aduci aminte de câte o dreptate ungurească.

Așa spre pildă Sașilor ardeleni murindu-le episcopul, în 21 Sept. n. 'și-au ales altul pe Dr. Fr. Müller, și încă prin 15 al luni curente st. n. se și aduce la știrea lumii, că noul episcop a fost întărit de Maiestatea Sa Împăratul, adecă după o trecere de vreme nici de două luni!

Românilor gr.-catolici li-a murit și lor metropolitul demult, și la începutul lunii lui April, anul de față, 'și-au ales trei bărbați vrednici, din care Maiestatea Sa să le întărească de metropolit pe unul pe ori-care. Și până în ziua de azi, adecă după opt luni de zile, încă nu e întărit nici unul de metropolit!

Ear noi știm că Maiestatea Sa întărește pe acela, pe care guvernul unguresc îl recomandă de bun, și dacă până azi gr.-catolicii n'au metropolit, e vina guvernului maghiar, celui atât de nedrept față cu noi!

Celora le recomandă spre întărire pe omul lor, în mai puțin ca două luni, cestora nici după opt!

E totuși colosal de dreaptă „dreptatea ungurească“! 'Ți-se sue sângele la cap când te gândești la ea!

Atunci vèzènd împăratul voinicia acestor 6 tineri, după biruință a dat un prânz mare în semn de cinste. La acest prânz 'și-a chemat și soția sa, și ea a și venit.

După-ce 'i-a sosit soția sa, 'i-a arètat împăratul cu cine au făcut biruința aceasta frumoasă, că adecă numai cu tinerii acestia, fiindcă ei au fost peste tot locul în frunte. Înșe soția lui era tot fără voe, fiindcă tot cei șese prunci a ei îi erau în gând.

Când a fost după prânz, fiind toți cu voe bună și cam beuți, au început a hori și a spune câte o întèmplare.

Când a venit rîndul și pe cei 6 frați, și au început a hori, cel dintâiu la care și atunci îi era lanțul cel de aur la grumazi, acesta a început a cânta cu frații lui de toată adunarea s'a mirat, ear' la capèt 'și-au spus povestea lor, cum 'i-au prins pe ei niște pescari de pe apă; și au zis că totuși trebuie să aibă și ei un tată și o mamă care 'i-au pus lanțul la grumazi, începèndu-l al desfășura de pe lîngă grumazi.

Atunci vèzènd soția împăratului și cunoscènd lanțul, pentru-că ea era mama lor, a și căzut cu fața la pămènt, și au și sărit la dînsa, au sculat-o și au întèrbat-o că cei? Atunci mai târziu a spus că ea este mama tinerilor acelora, și a spus cum mătuse-sa a înfricat-o că cine știe ce vor face cu ea, fiindcă a născut șapte prunci odată.

Atunci toți s'au strîns pe lîngă dînsa, și împăratul s'a pus de tata lor și așa a fost o bucurie ca-și-care nu se poate pomeni. Și au mers cu toții cătră casă, unde 'și-au aflat pe celalalt frate al lor și a luat împăratul și pe pescarul care li-a fost crescător și 'l-au dus cu dînsii unde 'l-au ținut până la moarte dimpreună cu soția lui; ear' celorlalți pescari li-a dăruit multe daruri și averi frumoase.

Ear' voinici ficiorii au trăit în iubire și dragoste cu celalalt frate al lor și și astăzi trăesc de n'au murit.

Doine.

Cine ne susține?

de Nicolau Onciu, învățător.

Toți oamenii care sînt

Și locuesc pe pămènt,

Spre a putè exista

Ei sînt siliți a lucra,

Ușor unii, alții greu,

Fiecare 'n felul seu.

Ear' dacă stăm și gîndim

Și bine ne socotim,

Noi afla-vom vrènd-nevrènd

Că poporul cel de rînd,

Adecă frații plugari

Lucră mult și cu amar,

Ca să poată-aduna zloți

Și să susțină pe toți,

Pe cantori și 'nvătători,

Directori și profesori,

Pe moașe și dăscălițe,

Pe actori și pe actrițe,

Studentii bucureșteni.

După-cum se vestește din *București*, studenții dela școalele înalte de acolo, în 12 Noembrie st. v. au făcut ear' o faptă vrednică de toată lauda și care ne insufflă multă plăcere de a lupta mereu înainte.

S'au adunat adevărat studenții în număr foarte mare, ca să-și aleagă un nou comitet pentru mișcarea națională. Ședința se deschise și se începuseră vorbirile despre procesul „*Replăcei*”, despre scrierea lui *Bodnár Zsigmond* și altele, când un student vestește că marele luptător *Aurel C. Popovici*, osânditul pentru marea „*Replăce*” se află tocmai în mijlocul adunării. O furtună de aplauze (bateri în palme) a fost răspunsul știrii plăcute și bucurie fără margini. Dl *Popovici* a fost rugat să primească a fi președintele adunării, d-sa a spus că nu poate primi, dar tinerimea cerea în sgomot asurzitor aceasta, și a fost oarecum silit să primească și să conducă adunarea mai departe. Sub conducerea d-sale s'a ținut apoi ședința mai departe. Vorbiri însuflețite s'au rostit, și s'au luat sərbătorească hotărâre a lupta în Țeară pentru reînnoirea mișcării naționale, punerea ei pe temei mai larg și mai virtos, și răspândirea acestor idei până și în cele mai depărtate cătune. S'a zis, că e datoria României să dea ajutor ca să se facă ear' pace în statul vecin (adevărat la noi), ca naționalitățile să poată lupta voioase sub steagurile țerii la o întemplantare de bătaie.

Oratorii au fost mult aplaudați. *Popovici* a lăudat mult tinerimea adunării, care așa voioasă și cu dragă inimă intră în lupta națională, ear' când dînsul a sfîrșit vorbirea și a închis adunarea, tunete de «să trăiască» l-au însoțit, ducându-se toți înflăcărați de dorul și nădejdea isbânzii. Ne pare bine auzind astfel de vești.

SCRISORI.

Mult Stimate Domnule Redactor!

Subscrisul îmi iau voe a face unele observări la cele scrise în „*Foaia Poporului*” din nr. 41, subscrise de *Grachus*.

E adevărat, că „*Kárpátgyelet*”-iștii au făcut excursiune prin Munții-Apuseni, pe la Detunata; dar' aceea, că dl *Victor Barițiu*,

li-ar fi făcut nu știu ce primire strălucită, nu e adevărat; căci tocmai atunci a fost rău bolnav în pat, și n'au participat la primirea acelei societăți; și nu a însoțit-o nicăiri. Tot așa nu-i adevărat, că dl *Victor Barițiu* și cu subnotarul *Ioan Cioica*, ar fi amenințat cu pedeapsă de bani pe oamenii, care nu au vrut să-și dea caii la întimpinare, ci acei oameni, care au vrut să meargă în persoană sau să-și dea calul — bine, de nu ear' bine, — dar' silit și amenințat n'a fost nimenea.

În Bucium-Cerb, fiind toți slujbași prefecturii la întimpinarea comitelui, se înțelege că și notarii au trebuit să fie, și și dl *Barițiu*, căci comitele tocmai în notariatul său se afla, și a fost aici recomandat de pretor domnului comite, dar' alte închinăciuni *Barițiu* nu au făcut nimărui! Întreb drept-aceea: ce tradare de neam a săvîrșit *Barițiu* mergînd ca un subaltern la porunca pretorului spre a întimpina pe șeful său, căci așa ceva e dator ori și care subaltern să o facă!

Dacă notarul *V. Barițiu* și subnotarul său *Ioan Cioica* ar fi făcut așa o pregătire frumoasă cu amenințări de pedepse, atunci cum vine, că subnotarul pomenit, deloc după întoarcerea „*Kárpátgyelet*”-iștilor și a dlui comite a fost suspendat din oficiu?

Dar' să zicem, că la porunca dlui pretor ar fi trebuit să silească pe oameni și să mișce toate pietrele pentru o primire strălucită, și nici atunci n'ar fi avut drept dl „*Grachus*” a batjocori pe notarul amintit cu greul cuvînt de *mult trădător*, căci aceea o știe azi toată lumea, că un notar și subnotar sînt călăuzii șefilor lor. Și dacă suspenda și pe *Barițiu* din oficiu pentru neascultare, ce dobîndia națiunea română din suspendarea lui? Și drept vorbind, dacă puținii slujbași de limba română, vor fi în atari împrejurări înderînici, și pentru neascultarea lor vor fi alungați din posturile lor, și înlocuiți prin cocișii maghiari, ce folos ar avea națiunea română, că și acele puține lefe, ce le trag notarii români, le-ar trage cocișii maghiari?

Noi cunoaștem foarte bine pe *V. Barițiu*, notarul Buciumului, și am dori ca mulți notari români ca el, să simtă așa românește, care tot în limba română corîspunde cu preoțimea și subalternii sei din notariat — nouă în timpul acesta critic pentru bietul popor român — și atîta ne pare bine, pe când în alte notariate cu notari români, care ca să-și arete iubirea și alipirea lor cătră șovinismul maghiar, co-

respondența, ba chiar și citațiunile notariale, tot în limba maghiară se fac.

Tot așa românește ni-a apêrat naționalitatea *Barițiu*, și în alte multe rînduri, de 18 ani de când este în funcțiune.

Îmi permit a spune dlui „*Grachus*”, că notarul *V. Barițiu* nici nu se trage din o familie trădătoare de neam, ci din familia vrednicului în domn adurmitului și mult iubitului nostru veteran *Georgiu Barițiu*, care cu trup cu suflet au lucrat și asodat pentru români; deci în fine, până nu-'mi va dovedi dl „*Grachus*” tradarea și încă multă de neam, săvîrșită de cătră *Barițiu* îl declar de calumniator!

Moșul G. G.

Conța, 13 Nov. n. 1893.

Prea On. Dle Redactor!

În comuna Conța, trăim 95 familii pe 240 jugere de pămînt; anul trecut s'a comasat hotarul. Biserica noastră din vechime a avut moșie, din care 10 jugere le-a folosit preotul, 4 jugere dascălul, 3 jugere cantorul, fiecare în parcele deosebite, acum firește s'a adunat prin comasație toată la un loc, dl preot *Petrascu* a ocupat tot pămîntul cu puterea că la dascăl, vezi Doamne, îi poate plăti comuna deosebit, că nu avem destule pe cap.

În mai multe rînduri am făcut jalbă la dl protopop *Ioan Droc* din *Mercurea*, ba și la *Ven. Consistor*, dară toate înzadar. În acest an am urcat salariul învățătoresc la 300 fl., am scris concurs, și am înțeles că ar fi concurat tineri; ba s'a numit și ziua de alegere, dară la ziua pusă n'a venit dl protopop, nu știu din ce cauză.

De o vreme încoace vedem, că preotul se duce din când în când pe 5 minute în școală, și la alte două zile mai trimite pe un om tîner din comună, care a învățat azi-buche, și mîne-poimîne le va trebui plată de dascăli, dară și noi abia așteptăm să li-o dăm!

Biserica cade pe noi; capitalul ei de 7—8 sute e perdut; camete plătesc numai care vreau; ear' de a mai vedea capitalul dela oameni nici poveste! Dările de tot felul ne omoară, și asta o știe și dl protopop, cât și părintele *Petrascu*, și totuși cu treaba învățătorescă ne șicanează, pentru-că acum doi ani nu am ales de învățător pe nepotul preotului, *Nicolae Stancu* din *Loman*, care s'ar fi priceput să-și împartă salariul cu bine-

Pe popi și pe protopopi,
Apoi și pe episcopi,
Pe celibi și canonici
De tot felul, mari și mici,
Călugări, metropoliți,
Și mulți alți reverenți,
Pe crâznici și pe svonari,
Plătești finanți și gendari,
Fel și fel de cărturari,
Jude, notari subnotari,
Canceliști și scriitori,
Ba și pe executori,
Mașiniști și ingineri,
Și-o mulțime de scribleri,
Pe tipografi, redactori,
Și corectori și-autori,
Apoi vai, mă iau fiori
Când numesc si pe pretori.
Mai departe pe-advocați
Căți chemați și nechemați!
Pe medici, veterinari,
Și pe inspectori școlari,
Pe fișcali și asesori
Și pe mulți judecători,

Protonotari, vicespani,
Preșidenți și fõispáni,
Deputați și secretari,
Ministri și cămătari,
Apoi ceata soldățească
Oastea grea împărătească,
Cari deoformă toți se țin
Din a plugarilor chin.
Și de-aceea se cuvîne
Ca după atîta bine,
Ce-'l avem dela plugar
Să nu-'l primim înzadar,
Ci pe cât noi vom pute
Să căutăm a-'i ușura,
De greutăți și de rele,
Și de zile negre grele.
Ear' pe Tatăl cel de sus
Pe-al lumii stăpân *Isus*.
Să-'l rugăm să-'i ocrotească
Și de rele să-'i ferească.
Ca să poată fi în stare
Prin a lor cruntă lucrare,
Din de-ajuns să-agonisască
Ca pe toți să ne hrănească.

LITERATURA POPORALA.

Căntece cătănești.

Din comitatul Hunedoarei.

Culese de *Ioan Lucaciu*.

Spală, maică, hainele
Că pornesc cătanele,
Spală cămeșuța mea,
Care cătănesc cu ea,
Și 'mi-o spală cu săpun
Să-'mi fie ușor la drum,
Spală năfrămuța mea
Care să mă șterg cu ea,
Și 'mi-o spală 'n dor și 'n jele
Și 'mi-o uscă 'n gândurele
Și 'mi-o trimite pe stele.

Pe din jos de Orăștie
Vin doi frați din cătănie,
Zice frate cătă frate,
Pune frate, mîna 'n șele
Să cântăm una de jele.
Că de când am cătănit

făcătorii sei, fiind absolut de pedagogia — la *Iusari*.

Aș ave foarte multe de zis, tac însă în nădejdea, că Ven. Consistor din Sibiu nu va întârzia a face pașii de lipsă spre îndreptarea răului, ear' dacă în timpul cel mai scurt nu vom fi mângăiați, sântem gata a face o arătare la inspectorul reg. școlar din Aiud, și la Excelența Sa dl ministru de instrucțiune, dacă pe calea noastră bisericească nu ni-se face rîndueală.

Un membru din comitetul parochial.

Vașcou în 14 Noemvrie 1893.

Domnule Redactor!

În Beiuș se țin 4 trguri mari și anume: trgul ce cade în Faur numit de „Broaște“, unul, ce cade în Maiu, numit de „Sf. George“, altul în August, numit trgul de „Sf. Ilie“ și al patrulea, ce cade în Noemvrie numit de „Sf. Dimitrie“ (Simedru), ce a fost în 28 Oct. (9 Nov) despre care vă și scriu și anume:

Trgurile acestea sînt foarte cercetate nu numai de cercurile din apropiere cum sînt: Vașcou, Ceica, Beliu și Tinca etc., ci se adună și de prin comitatele cele mai îndepărtate, ba chiar și de prin Ardeal. Cu toate acestea direcțiunea căii ferate nu se îngrijește ca să aibă călătorii tigneala, la care se pot aștepta pentru banii lor câștigați cu cruntă sudoare, căci după locomotivă nu acată mai mult de 2 cupee de clasa II; ear' de clasa III. cel mult 2—3, pe care așa le indeasă de stau în picioare mai mulți decât jos, chiar protopretorul Vașcoului și-a ținut pruncul seu de 12 ani tot pe braț până în Vașcou, cale de o oară, apoi sînt câte 7—8 vagoane cu firma: 36 Ióvak (pentru 36 cai), care le umple cu poporul nostru, cu opinca, ba sînt casuri, că preoți și învățători cu bilete de pe clasa a II. au ajuns în vagoanele dobitoacelor! Așa s'a întemplat chiar acum cu un preot, care cerându-și locul seu 'i-s'a zis: de nu-ți place, du-te pe jos! Aceste vagoane se umplu tot cu de-ai noștri, căci alege tot pe oameni cu sumane și strigă unul cătră altul „*Oda vele*“, ear' de zice cutare ceva 'i-se zice: «jó a büdös bocskorosnak» (bunu-i acela pentru opinca cea puturoasă).

În o astfel de zi de trg mare nu s'a prezentat nici un gendarm la stațiune, care este departe de oraș ca la un sfert de oară, și era în acea zi o învălmășeală groaznică!

Nici în restaurație nu lăsau pe Români. Căci de zăria cutare fost kocsis ce sta de pază la ușe, pe un om cu suman, de loc ca zăvozii săriau la gulerul lui și jup cu el afară! Un om din Verzar cu numele Mihai Micle aruncându-l între mulțime 'i-au sărit banii, suma de 24 fl., și a rămas sormanul cu lacrimile pentru prețul călunilor ce vându-se.

Tot atunci am văzut pe un țeran român avut cu numele Petruț Duma din Lehecen, șezînd într'un colț lungă bravul primar din Bărești; li zic: „cum de te-ai tras în colț, nene?“ „Îmi pare bine, că nu mă vîd, că și pe mine m'ar apuca de guler și par că vezi d-ta, dle învățător, ce fac cu noi, și eu am și bani la mine, afară mă pot jefui, și nu-i nici un gendarm, te pot omorî!“

Eată, dle redactor, cum umblă Românii în părțile noastre!

Deocamdată atâta, dar' cu aceasta încă n'am sfîrșit!

Vasilii Sala,
Învățător.

Bozoviciu, 30 Octomvrie 1893.

Mult Onorabilă Redacțiune!

În nr. 41 a. c. al „*Foii Poporului*“ a apărut o corespondență din orașul nostru Bozoviciu subscrisă „Un creștin“.

Nu pot trece cu tăcerea acea scrisoare, restrîngîndu-mă numai cât se poate.

Ziua de 15/27 Aprilie 1893 a fost o zi do mare jale pentru comuna noastră, perzînd din sinul ei pe o mare binefăcătoare, doamna *Blanca*, soția dlui avocat Iuliu Novac, care cu ocaziunea renouirii bisericii noastre, aflînd a fi de lipsă și aurirea sfintelor cruci de pe turnul bisericii, a purtat cheltuelile auririi în sumă de 50 fl. v. a.

Dându-și nobilul suflet, în ziua sus numită, au alergat amici, amice și cunoscuți din toate părțile, spre a vîrsa o lacrimă pe mormîntul ei.

Că a fost iubită și respectată nu numai de noi Români, ci și de cei de altă naționalitate, se vede de acolo, că pe sicriu s'a depus și cununi cu inscripțiuni diferite, care cununi după înmormîntare s'au dăruit de iubitul ei soț parte bisericii din Bozoviciu, parte celei din Oravița, unde a fost dusă răposată în cripta familiară „Novac“.

Și acum nu mă pot eu din destul mira, cum de scriitorul scrisorii din vorbă n'a aflat

de bine a spune în scrisoare: Ce fel de cununi se află în biserică? și pe ce sicrie fuseseră depuse? Căci nespunînd asta, mulți cetitori vor fi gîndind, că cine știe ce maghiarism s'a băgat în biserică noastră.

Același scriitor spune, că unii creștini nu mai cercetează biserică, de când sînt aduse acele cununi întrînsa.

Răspund măchmit, că e o minciună! În „*Luminătorul*“ se spusese acum trei ani, de ce nu vin creștinii noștri la biserică, anume că pentru faptele imorale și scandaloase comise de parochul G. D., care de present e suspendat, și a capelanului seu, caree încă în cercetare: au părăsit poporeni sf. biserică.

Ear' acum pe dl corespondent din vorbă, până când nu va înșira pe acei creștini, care ar fi părăsit sf. biserică din pricina cununilor dăruite de dl avocat Novac, și declar de: un calumniator.

Reflectantul.

CRONICĂ.

Alt proces! În 17/29 Noemvrie, dl Ioan Popa Necșă, răspunzătorul pentru tipografia noastră, a fost de nou chemat la judele de instrucție, și 'i-s'a adus la cunoștință că „Foia Poporului“ are al doilea proces de presă pentru corespondența din Tornia eșită în nrul 24 subscrisă de George Petrovič, inv.

*

Bancroturile din Sibiu. Din pricina bancherului *P. I. Kabdebo* s'au mai închis în Sibiu următoarele prăvălii: *P. Nendwich* (Piața mare) *C. Nedelkovits* (Piața mare), Reprezentanta dela „*Assicurazzioni generali*“ (Piața mare), *B. Nuridsan* (Piața mare) și *Markovatz* (strada Cisnădiei), care toți erau chizeși pentru el pentru sume de zeci de mii, sau apoi fi împrumutaseră toți banii ce li aveau. Se svenoeste, că tot din pricina lui au căzut și câteva prăvălii din Brașov, Mediaș și alte locuri. Sînt nenorociți o mulțime de țerani din jurul Sibiului, care își scososeră banii dela bănci și li puseseră la el, căci le dădea camete ceva mai mari. Din parte-ne sfătuim pe cei atinși, ca să înștiințeze prin avocat tribunalului, că ce sumă le datorește vre-unul din bancrotați, căci de nu o înștiințează prin avocat și în toată forma pot să nu mai primească nimic. Până la Anul-Nou au drept să o facă, dar' cu cât mai iute cu atât mai bine.

Boii 'n grajd 'mi-o flămînzit,
Plugul mi-s'o putrezit,
Carăle s'o rujinit,
Bate, Doamne, cu amar
Pe maiorul din Ardeal,
Că de când s'a maiorit
Mulți ficiori a cătănit,
M'o cătănit și pe mine
Dumnezeu nu-'i dee bine.

Bate, Doamne, bate zău
Pe maiorul din Buzău,
Că m'o dus din locul meu
Pe unde nu cunosc eu,
Și m'a dus din casa mea
Nu cunosc pe nimenea,
Fără frunza și iarba
Care-i și prin țeara mea,
Făr' luna și soarele
Că ele-'s surorile.

Dela Bălgărad la vale
Vine-un căpitan călare,
Cu cincii sute de cătane,

Căpitane Albrechte,
Unde duci cătanele,
Da la foc săracile.
Nu le mîna așa tare,
Că perd pușca din spinare.
Lasă-le tu mai încet,
Că perd bumbii de pe piept.

Neamțule! credința ta!
Să-ți fi săcat sēmînta,
Cîndu-'s pruncii mititei
Tu nu ții seamă de ei,
Dar' cînd pruncii se ridică
Neamțu la măsura strigă,
La cei frumoși și voinici
Le dă nădragi și țipici,
Și curele 'ncruciate
Pe bătaie tot gătate,
Și le țipi pușcuța 'n brațu.
Na, voinice, de te 'nvață,
Că de nu ti învăța
Pălmii și pumni vei căpêta.

Chiuitori la joc.

Din jurul Băcii-mari.

Culese de *Paul Lupan*, învățător.

Leliță cu casa 'n colț
Iubește-mă de mă poți,
Iubi-va dracul pe toți,
Voiu iubi pe cine-'mi place
Că nici domnii n'au ce-'mi face,
Că și domnii-'și țin drăguță,
Vara le poartă 'n căruță
Și iarna în saniuță.

Frunză verde de lămăe
Popa cel din Baia-Sprie
Nu e vrednic de popie
Ci numai de săracie.

Lele nu te legăna
C'acasă n'ai ce mîanca,
Nici în mălai, nici slănină,
Da nici carne de găină,
Numai ce capeți din sat
Și-acelea cam pipêrat.

Zilele de alegere pentru deputații congresuali ai arhidiecesei gr. or. române, sînt puse pe *Foi în 2 Decembrie st. v.* pentru alegerea celor zece deputați din cler; ear' pe *Duminecă în 5 Decembrie st. v.* alegerea celor douăzeci de deputați mireni în sinoadele parohiale; ear' pentru întrunirea colegiilor de scrutiniu e pusă ziua de *12 Decembrie st. v.*

O veste îmbucurătoare ne sosește din Țeară. E vorba că dl *Ioan Slavici*, scriitorul minunatelor „*Novele din Popor*“, omul care atât de bine și amănunțit cunoaște pe Românul sătean și cu atîta măiestrie îl descrie pe dînsul; apoi dl *George Coșbuc*, neîntrecutul nostru poet popular, om tîner și dela care mult nădăjduim, acela care cu peană atât de măiastră știe descrie mai ales stările sufletești ale junilor și fetelor îndrăgite dela sate, — și cu dl *I. L. Caragiali*, cel mai bun compunator de comedii și scrieri pentru teatru, — toți trei, întovărășiți, vor scoate dela 20 Decembrie al anului de față, o foaie nouă „*Vatra*“, de cuprins literar, la București în librăria lui C. Sfetea. Știind cine sînt întreprinzătorii, putem spune înainte că „*Vatra*“ va fi una din cele mai bune, dacă nu chiar cea mai bună foaie literară românească.

Om de cuvînt. Un neguțator din Hagoia, ci-că înainte de a se însura zicea: Eu nu am să mor pînă nu voi fi avut treizeci de neveste, toate legiuite. Oamenii rideau de el. Dar' azi neguțatorul e de 75 ani, căne bătrîn, și denunzi numai s'a despărțit de a 26-a soție luând în căsătorie pe a 27-a, și e foarte vesel, că numai trei despărțanii are să mai facă, și atunci își va fi *ținut cuvîntul!*

Avis pentru coruri. Dl *Iuliu Birou* a cules și arangiat pentru cor mixt și bărbătesc următoarele 1. *Pricesne*: a) «Doamne nu sînt vrednic», b) «Ostenit'am întru suspinul [meu]», c) «Ochiul inimii mele», d) «Doamne pînă cînd?», 2. *Cîntece de stea*: a) «O ce veste minunată», b) «Mărire lui Dumnezeu», c) «Stea sus răsare», d) «În orașul Vitleem», e) «Venii astăzi credincioșii să saltăm», f) «Rachilo nu plînge», g) «O ce nebunie». Cei-ce doresc a le ave, să le ceară dela dl *Iuliu Birou* în *Ticvaniu-mare* p. u. *Versecz-Kakova*. Toate pricesnele laolaltă costau 3 fl.; ear' câte una deosebit 80 cr. Toate cîntecele de stea 3 fl. câte una 50 cr.

Frunză verde lemn înalt
Dorumi de sărutat,
De m'ar săruta și zece
Ca dela diac nu-mi trece,
Că-mi dă gură și prescură
Și mintea toată 'mi-o fură,
Ba-mi dă gură omenește,
De minte mă celuește.

Du-te popă dumneata?
Nu umbla cu prescura,
Că prescura nu-i de tine
Că nu știi predica bine.
Prescura nu-i de păgân
Ci-i de popă de Român,
Dacă-ai fi și tu Român
N'ai fi la Unguri jupân.

Frunză verde de pe vale
Un domnuț din Baia-mare
Pe măgar umbla călare
Că dînsul e Român mare,
Măgarul zice i, a!
Să nu-i credeți la ista

„Călimdarul Poporului“.

De opt ani trecut se tipărește la „*Institutul Tipografic*“ din Sibiu, unde se tipărește și foaia noastră, un călimdar întocmit întru toate după trebuințele poporului. După partea obiectivă calendaristică, care la fiecare lună îți dă fel de povește economice, în el aflăm îndreptări în ce privește, ori-ce fel de treburi ce poți ave la poștă și la telegraf, apoi o scară care ne învață că pe cutare document public cât timbru trebuie pus; mai de parte însemnarea tuturor tîrgurilor mari din țeara noastră și din România. Ear' la sfîrșitul călimdarului aflăm o mulțime de „*Inserate*“, adică îndreptări că unde pot afla cei-ce ar ave lipsă, firmele cele mai mari și mai ieftin vînzătoare de tot felul de unelte economice și de curte, și mașini; unde sînt magazine mari de vestminte și încălțăminte; și altele și altele. Ear' pentru-ca folosul să fie împreunat cu frumosul, călimdarul cuprinde un număr însemnat de scrieri alese literare, eșite din penele celor mai vrednici scriitori români. Anume aflăm acî o novelă „*Naufragiul*“, trad. de dl *I. Russu-Șirianul*, care îți face adevărată plăcere să o citești; aflăm o parte scoasă din frumoasa scriere „*Moș Teacă*“ de *A. Bacalbașa*. Și earăși se întreșe ceva folositor, anume un șir de sfaturi economice, cum se ne ajutam cînd ne amenință lipsa de nutreț și de paie; cum se altoesc vișele de viie, și altele, și ear' urmează ceva de petrecere: poezii frumoase de *V. Alexandri*, *G. Coșbuc*, *I. Nenitescu*, *Murnu*, *Magier*, *Mumulean*, *Pun* și alții. Vorbă scurtă: Călimdarul e și frumos și folositor pentru popor. Însăși forma lui din afară e deosebit de drăgălașă, și lucrat cu un tipar ce place ochilor, dar' mai presus de toate e ieftin: costă numai 20 cr. mai ieftin decît toate călimdarele noastre de pretutindena!

Din parte-ne îndemnăm pe toți cetitorii „*Foii Poporului*“ să cumpere acest călimdar, cerîndu-l dela „*Institutul Tipografic*“ din Sibiu. Prețul se poate trimite așa, că în o epistolă punem timbre postale în preț de 20 cr., ear' pe deasupra alaturăm un timbru de 3 cr., ca plată a venirii pe poștă. În felul acesta ori-cine poate primi acasă călimdarul numit, îndată-ce 'l-a cerut.

Altele.

Săniuță cu țapuse
Am o nevastă cu gușe,
Eu mă duc cu ea la sapă
Ea cu gușa-mi cară apă,
Mă lăsa de odichnii
Făcui gușa căpătâi,
Vai bine mă odichnii.

Ia-mă voinice pe mine,
Pe tine nu te-oi lua,
Că ești albă de bătrână,
Nu 'mi-s albă de bătrână,
Ci-am avut tată morariu
Și moara a prăvuit
Și pe cap tot am albit.

De m'ar ști fereastra spune
Cu multe m'ar da în lume,
Dar' fereastra-i mare mută
Nu ști cine mă sărută.

Culese de *Ispas Tripsia*.

R Î S.

Un domn trimite pe un băiat ce-l avea ca slugă, să-i aducă o trăsurdă cu doi cai.

Peste câteva minute băiatul vine.
— Ai adus? întrebă domnul.

— Da, domnule, răspunde servitorul, am adus, dar' fiindcă nu am găsit o trăsurdă cu doi cai, am adus două cu câte unul!

Un oare-cine se laudă în fața mai multora:

— Mă rămdășesc cu voe să vă arăt ceva, ce om pe lume n'a mai putut vedea!

— Cei de față se rămdășesc. Atunci prințetorul scoate din buzunar o nucă; o sparge; scoate simburii și-i arată la cei din fața lui; apoi înghițindu-i le zice:

— Acum plătiți!

În școală.

Învățătorul către un școlar:

— Cum se măsura suprafața unui triunghi?

Școlarul bombănește încet cât numai el aude: „*Tocmai ce nu știu mă întrebă, dobitocul!*“

Învățătorul încurajându-l:

— Spune tare, poate să fie așa cum zici...

Soacra către ginerele seu: „*Da, știu eu c'ai vrea să mă știu la o sută de stângini sub pământ!*“

Ginerele bun: „*Prea mă crezi rău, soacra, m'as mulțumi și numai la unul...*“

— De ce se tot amîndă cununia fetei tale, vecine Toadere?

— Uite ce-i. 'I-am făgăduit la june 400 fl. zestre și n'am decît 200.

— Ei, dă-i 200 și-i mai rămăi dator cu 200.

— Asta vreau și eu și și el ar vrea; dar' pân' acum n'am decît cele 200 cu care să-i rămăi dator!..

Un părinte ce are un fiu student, primește în o zi o scrisoare dela el, pe care nu era altceva decît aceste cuvîntele repetate de sus pînă jos: „*Cine are lipsă de bani?*“ — „*cine are lipsă de bani?*“ — și la sfîrșit pus: „*fiul dtale Vasile!*“

Supărat părintele pentru ștregăria fiului, întoarce foaia să-i dea răspuns, tot în batjocură, și scrie: „*Cine-i un mișel și un stricat?*“ — cine-i un mișel și un stricat? ... și se subscrie: „*tatăl tîu Stefan!*“

Un dascăl vînd să lămurească școlarilor ce va să zică „*o turmă și un păstor*“ — zice: *Închipuiți-vă că voi ați fi o turmă de viței, atunci eu aș fi... ce?*

Școlarii cu toții:

— Un bou!

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Intrunirea agricolă din Roșia-săsească.

(Dare de seamă pentru „FOAIA POPORULUI“.)

(Sfârșit).

Am spus în numărul trecut, că sf. biserică, locul ținerii întrunirii, în curând s'a umplut de bărbați și femei, și trebuie să o mărturisesc din capul locului, că cu multă bucurie am văzut luând parte la această întrunire fruntași din comunele Cornățel, Casolț, Nou, Țichindeal și din altele, și ar fi de dorit, ca și alte dați, când comitetul Reuniunii ține întruniri agricole, să alerge la ele toți din toate părțile, căci folos poate trage ori-cine ori de unde ar fi el, din sfaturile ce se dau la acestea!

În sf. biserică cel dintâiu a luat cuvântul dl învățător *I. Olariu*, care într-o vorbire frumoasă a scos la iveală foloasele Reuniunii agricole și a îndemnat pe cei de față, ca să fie cu luare aminte la povețele ce vor primi în acea zi.

Prin vorbirea sa de deschidere, dl *D. Comșa*, presidentul adunării, ne-a dat să înțelegem, că d-sa în adevăr este omul poporului, care vorbește din inimă și în felul priceput de tot țăranul. Așa cred, că n'a fost unul în adunare, care să nu fi înțeles tot cuvântul rostit de d-sa, ceea-ce se vedea și din privirile țăranilor și țăranțelor pironite asupra vorbitorului. După-ce ne-a pus în vedere, că căpeteniile Reuniunii agricole lucră numai și numai pentru înaintarea țăranului în economie, arată foarte pe larg isprăvile servite de Reuniune dela chiar alcătuirea ei și până azi; spune mai departe, că precum airea așa și aici, n'au venit să țină „predici“, nici să iee dela cineva ceva, ci au venit cu gândul și cu voința de a se pune la sfat cu economii asupra lipselor, ce le au cu toții și a căuta împreună leacul vindecător. Au scos la cuvenită iveală folosul cel neprețuit al uneltelor economice, care sunt foarte spornice și neasămănat de eftine; au îmbărbătat pe economi la prăsierea nutrețurilor măestrite cum este trifoiul, napii, luțerna și altele, apoi la împământenirea vitelor și pomilor de soiuri mai alese. La toate însă — zice dl *Comșa* — numai unul câte unul, fără sprigin și fără a pune mai mulți umăr la umăr, adecă fără a se întovărăși economii între sine, este mai cu anevoe a se ajunge. Pentru aceea dară ar fi foarte folositor pentru fiecare Roșian, dacă s'ar întemeia și aici o așa numită „Tovărășie agricolă“, de care au făcut până acum harnicii fruntași din Lancrăm, Sebeșul-săsesc, Seliște, Gurariului din comitatul nostru, precum și de toți laudații economi din Șoimuș (lângă Bistrița) cu harnicul lor preot *Baciu* în grunte. Tovărășiile agricole din comitatul

nostru, se împărtășesc an de an cu însemnate sume de bani din visteria comitatului, la care plătim și noi Românii din greu, și având vecinii nostri sași mai în fiecare comună tovărășie agricolă, lucru dela sine înțeles, că cea mai mare parte din ajutoarele comitatului merg în mâinile lor, și ar fi păcat, ca noi, mai ales dându-ne mâna, să nu întemeiem tovărășii și să nu ne folosim și de acel ajutor.

Cuvântarea plină de căldură a dlui *Comșa* a aflat răsplată în aceea, că înțelegându-l bravii Roșieni, s'au rostit cu toții pentru întemeierea tovărășiei agricole, înștiințându-se ca cel dintâiu membru (tovărăș) bătrânul de toată cinstea *Ioan Cica*, a cărui inimă tinără îl împinge mereu spre lucruri bune și folositoare, ear după dînsul s'au mai făcut vre-o 18 tovărăși, legându-se fiecare a plăti o taxă de 10 fl. Încât pentru celelalte treburi: cu pregătirea statutelor, a rugării către tribunal și pentru ceialalți pași de făcut, s'au însărcinat preotul *I. Bânda* și învățătorul *I. Olariu*, cărora comitetul central cu bucurie le va da mână de ajutor.

Isprăvindu-se acest lucru, ia cuvântul dl *Dr. Aurel Brote*, neobositul director al băncii de asigurare „*Transilvania*“ din Sibiu, și prin o vorbire la înțeles face pe cei de față băgători de seamă asupra unui lucru nou, de mare însemnătate și de tot folositor pentru țăranul român, și adecă asupra așa numitelor „*Casse de împrumut sătești*“, al căror urzitor a fost un anumit *Raiffeisen* din Țeara-Nemțească, care află partinitori în întreaga Europa, și eată pentru-ce: Țăranul dintr-o comună depărtată de oraș, are bani gata, pe care nu poate sau nu voește să-i cheltuiască îndată. În lipsa unei casse de împrumut în sat, trebuie să-și țină banii în șerpar fără să tragă vre-un folos după ei, pe când cel din comuna cu cassă de împrumut, nu ține nici o zi banii fără creștere; mai departe de câte ori nu vine țăranul în lipsă grabnică de o sumă mai mică de bani, pe care dacă vrea să o aibă, trebuie să lașe lucrul câmpului și să plece la orașul îndepărtat, unde se află casse de păstrare. Dela acestea de multe ori numai cu greu și cu multe cheltueli poate să-și implinească lipsa, pe când, dacă în satul seu este cassă de împrumut, cunoscându-l căpeteniile puse în fruntea cassei, capătă împrumutul atunci când îl arde la unghii, se folosește de banii primiți și-i replătește cu multă ușurință. În cât pentru Roșieni în particular întemeierea cassei de împrumut nu ar întimpina nici o greutate, căci precum știu eu — zice dl *Dr. Brote* — aproape fiecare cap de familie de aici este părtaș cu o sumă anumită la una din cele trei vecinătăți, și n'aveți decât să vă învoiți să adunați toți banii la un loc.

Cu bucurie pot să împărtășesc iubitorilor cetitori, că harnicii Roșieni înțelegând,

că la bun sfârșit o să ducă treaba întemeierii cassei de împrumut sătească, au primit cu dragă inimă vorbele înțelepte, și s'au înscris îndată 40—50 proprietari ca membri (tovărăși) la aceea. Dl *Dr. Brote* apoi a avut bunăvoința și a cetit statutele (rinduelile) cassei de împrumut în românește, pe care tovărășii le-a primit. Fie care s'a îndatorat a răspunde o taxă de 10 fl. S'au ales apoi căpeteniile cassei precum urmează: president: *Ioan Bânda*, paroch; cassar: *Ioan Olariu*, învățător; în direcțiune: *Simeon Ganea*, *Nicolae Țiban*, *Toma Frățiciu*, *Toma Măcriș* și *Fronu Solomon*, ear' în comitetul de supraveghere: *Simeon Coman*, *Toma Cica*, cantor și *Romul Poșa*. Cassei 'i-a dat voe adunarea să ia împrumut dela alte casse până la suma de 3000 fl. și membrii pot lua împrumut dela cassa sătească până la suma de 100 fl. Cassa de împrumut va avea să-și înceapă lucrările sale cu anul nou și până atunci dl director *Brote* și cu ceialalți membri din comitetul Reuniunii, vor lucra ca să se înainteze statutele în ungurește la tribunal. Tot până atunci membrii cassei au să răspundă cuotele (taxele) de 10 fl. Acum atîrnă numai dela aleșii poporului ca lucrul făcut să aducă roadele binecuvântate spre mulțumirea și ajutorul nu numai al Roșienilor, ci și al altor economi din satele vecine, care în lipsele lor pot căpăta împrumut dela „Cassa de împrumut rurală din Roșia-săsească“, cruțând timpul și cheltuelile de până aci, făcând împrumuturi mici la bănci mari.

Laudă li-se cuvine harnicior Roșieni, și pentru cuvântul, că pe *Lungă* că au făcut cele 2 lucruri bune, descrise mai sus, s'au înscris mai mulți din ei între membrii ordinari ai „Reuniunii române de agricultură“ și aceasta după-ce dl *Victor Tordășianu*, secretarul Reuniunii, ne-a luminat despre foloasele ce le trag dela Reuniune membrii ei prin aceea, că se împărtășesc cu semințuri de nutreț, cu pomi altoiți, cu pădureți, cu cărțile pe care le are Reuniunea, găini mai mari ca ale noastre și altele.

Pe când toate aceste se isprăviau în sf. biserică, sfântul soare se grăbia și el spre apus, din care pricină dl president *D. Comșa*, arătând deplina sa mulțumire față cu acest popor blând și stăruitor — după-ce dorește ca isprăvile de azi să aducă roade îmbelșugate — încheie adunarea cu dorința să ne vedem în Roșia cât mai des.

Dl paroch *I. Bânda* mulțumește apoi în numele poporului onoraților membri din comitetul central pentru bunăvoința dovedită prin venirea în comuna Roșia și pentru povețele date și le dorește sănătate și vieață îndelungată spre binele plugarului român. La eșire comitetul a fost însoțit de „Să trăească“, eșit din piepturile celor de față.

Ca în tot locul comitetul central și aici a fost poftit a lua parte la masa dată în cinstea zilei de frunțașii din Roșia în casele părintelui Bânda. Dintre numeroasele toaste ridicate aici se nu trec cu vederea pe al părintelui Bânda, pentru neobositul și iubitul president al Reuniunii Eugen Brote, al dlui Comșa pentru poporul român, al dlui învățător I. Olariu pentru membrii comitetului central, al dlui Dr. A. Brote pentru conducătorii poporului din Roșia, al dlui D. Petrișor, paroch în Cornățel și al țeranului Toma Măcriș pentru „Domnii noștri”. Ca veselie se fie și mai mare, dl învățător Olariu, cunoscut în împrejurime ca bun cântăreț, ne-a cântat singur poezia „Ruga Românului”, s'a cântat apoi „Deșteaptă-te Române” și de tot frumos au cântat femeile frunțașe dimpreună cu dl învățător cântecul „Uită mamă colo 'n sat” și altele.

De încheiere dl Comșa mulțumește Roșienilor pentru buna primire, ce au făcut comitetului central, deasemenea mulțumește întregului popor, ce se adunase înaintea caselor parochului.

Astfel s'a încheiat aceasta frumoasă zi de bucurie și de mare folos pentru Roșieni și comunele vecine și comitetul, însoțit până la capul comunei de aproape întreagă populațiunea română — a luat drumul spre Sibiu, ear' harnicii Roșieni plini de mângâiere s'au dus fie care la ale sale, zicând „Această zi nu o voui uita niciodată”.

Cineva.

Să rămânem la cele bune ale noastre!

III.

Țesăturile în școalele noastre de fetețe.

Era o vreme și nu departe de noi, când nu aveam atâtea trebuințe ca astăzi și câte le aveam, nile împliniam noi prin truda și hărnicia noastră. Așa era odinioară, dar' acum nu mai e așa. Lucrurile s'au schimbat în spre răul nostru.

În vremile trecute și frunțașii noștri țineau mai mult la lucrările săvârșite de femeile noastre. Nu numai femeile de rînd, adecă ale plugarilor noștri, ci și a le cărturarilor noștri lucrau cânepa și inul și lâna, gătind atât schimburile sau albiturile (rufele), cât și celelalte haine de lipsă pentru îmbrăcămintea tuturor celor din casă; de asemenea hainele de pat, fețele de masă, culmile ș. a. Astăzi însă multe din femeile frunțașilor noștri, s'au abătut cu totul dela acest obicei bun, care ar face să rămână mulți bani în casa lor; ear' femeile altor frunțași mai țin încătrva la acest obicei, dar' sînt pe cale de a-l părăsi și ele.

Ca să ne încredințăm, că așa este, n'avem decât, intrînd în casa unui frunțaș de ai noștri, care locuiește la oraș, să fim cu băgare de seamă la cele-ce se află în ea și vom vedea, că atât hainele

de casă cât și cele pentru trup sînt aproape toate, adese chiar toate, făcute din materii cumpărate dela străini și cam așa s'au pornit a face și frunțașii noștri de pe la sate: preoți, notari ș. a. Ear' dacă nici acestia măcar, ca mai pricepători ai adevăratelor noastre trebuințe, nu vor cerca cu tot înadinsul să oprească răul în cursul seu, nu e nădejde de lecuire. Frunțașii noștri dela orașe și dela sate sînt chemați atât și mai atât să se apuce de lucru și mai cu seamă femeile acestor frunțași împreună cu școalele noastre de fetețe. Îndeosebi aceste școale au să fie astfel întocmite, ca să înainteze și cultive industria noastră românească de casă.

Căci nu ajunge nici pe departe să facem pe fitoarele femei frunțașe dobă de carte, nu ajunge numai a le crește bune naționaliste și religioase, a le învăța clavier și desen și a zugrăvi pe hârtie. Nu! toate acestea nu sînt de ajuns pentru fetele cărturarilor noștri, care să cresc în școale.

Dacă vrem ca aceste școale să fie o adevărată binecuvîntare, pentru fetele crescute în ele cât și pentru fiitorii lor bărbați și pentru comunele, unde le va așeza bunul Dumnezeu, apoi, pe lîngă alte multe bune, sînt de a se mai învăța în acele școale și torsul și țesutul. În felul acesta fetele crescute în școale vor îndrăgi aceste lucruri și se vor îndeletnici cu ele în viață, dînd prin aceasta pildă bună și sătenelor, de a ține cu îndereticie la aceste obiceiuri strămoșești, bune și folositoare.

Căci desvîțându-se odată femeile frunțașe de tors și țesut și începînd a răspîndi cu toate privilegiile vorba: „*nu se plătește să mai toarcem și să țesem*”, industria noastră de casă, odinioară vestită, va apune mai cu totul.

Și apoi, pentru-ce să nu se plătească a toarce și a țese chiar și femeile noastre frunțașe? Doară fiindcă astăzi mașinile ne dau aproape toate hainele gata?

Dar' punem întrebarea: ce vor face femeile noastre, mai alese și mai de rînd, când nu se vor mai îndeletnici cu torsul, cu țesutul și cu cusutul? Nelucrarea duce oare pe om la vre-un bine?

Nu, hotărît nu. Dacă vom lăsa ca lucrurile să meargă pe nimerite, fără de a ne gândi la ceea-ce ne așteaptă, vai și amar de noi și de viitorul nostru.

Drept aceea, un mare bine s'ar face pentru industria noastră de casă, dacă s'ar introduce și torsul și țesutul în școalele noastre de fetețe.

Tortul să se facă cu furci de tors cu roată, ear' țesutul cu răsboaie de cel mai bun sistem (fel). Să se învețe apoi chindisitul, croitul de tot felul și cusutul cu mașina așa ca din fiecare din școalele mai mari de fetețe, să ese cu vreme lucrătoare îndemânatică, care să știe ocroti banul și să nu-l dea pe lucruri ce și-

le-ar putea face ele însele. Ele ar ajunge să fie adevărate crescătoare a ficelor lor și dela ele ar putea învăța femeile din o comună întreagă a nu se lăsa de lucrurile cele bune, care Dumnezeu le-a rînduit pentru femeia română.

Pe calea aceasta am ajunge de bună seamă să vedem odată și pe doamnele noastre mai mari și mai mici și pe ficele lor îmbrățoșind portul național femeesc și gătindu-și dinsele toate câte le pot găti din acel port minunat.

Cei chemați să facă acest început bun și folositor, adecă mai marii școalelor noastre de fetețe, ar trebui să se gîndească cu tot înadinsul asupra acestui lucru, și să pună cât mai neîntârziat la cale introducerea adevăratei industrii de casă în aceste școale.

Cu chipul acesta se vor face servicii înzecit și însutit mai mari și mai bune causei noastre naționale decât prin învățarea limbii franceze și engleze, prin învățarea cântării cu clavierul și alte multe lucruri, prin care se încuibă în sinul societății noastre luxul (mândria) și risipa și lenea și sărăcirea noastră. Să rămânem dară la cele bune ale noastre și, pe cât se poate, să le facem mai bune!

r. s.

Să stupărim numai cu coșnițe mobile!

S'a fost zis în numărul 9 al acestei foi: „În vremile trecute, numai cu câteva zeci de ani înainte de aceasta, toți oamenii stupăreau într'un fel; astăzi însă o seamă de oameni și-au câștigat cunoștințe frumoase din stupărit, și-au schimbat forma coșnițelor, și le-au întocmit de așa, încât pot umbla în ele când vreau, pot scoate albinele cu tot ce se află în coșniță și a le băga ear' în ea, pot lua totdeauna mierea de prisos și pot ajuta albinele la vreme de lipsă cu miere; pot ajuta stupul la întemplantare de boale sau când rămâne fără matcă”.

S'a zis tot acolo, că asemenea coșnițe se numesc *mobile* (mișcătoare) numite așa din pricina, că tot ce se află în ele se poate lua și pune ear' în lăuntru.

Coșnițele mobile sînt făcute mai mult din scânduri. Ele sînt de felurite forme și mărimi. Unii stupari laudă pe unele, alții pe altele. Fiecare laudă cu deosebire lucrul, cu care s'a obicinuit și pe care-l cunoaște mai bine. Vor fi însă și de aceea care, îndrăgiți de coșnițele lor, vor crede, că nu mai sînt și nu pot să fie pe lume altele mai bune. Despre acesti oameni se poate zice cu drept cuvînt: „Fiecare Țigan își laudă calul”, deși caii laudați nici vorbă să fie totdeauna cei mai buni.

Scriitorului acestor rînduri i s'a dat prilej să se încredințeze că, în adevăr așa și nu altminterlea se întemplantă și cu coșnițele. Astfel vine treaba de unul ori altul voește cu ori-ce preț să se apuce de stupărit în altă formă și nu așa cum

s'a obicinuit până acum. El întreabă în dreapta, întreabă în stânga după coșnițe de cele mai bune, care sunt capul lucrului la stupăritul cum se cade, și în urmă 'i-se dă prilej să-și agonisească o cojniță sau mai multe. Pune apoi stupi în coșnițele agonisite și se apucă de lucru. După câțva timp însă, ori că nu-'i așa plac coșnițele care le are, ori că alți stupari laudă fără seamă altfel de coșnițe, de care neam încă dorește să aibă omul nostru, și în urmă nu se lasă fără ele. Dar' lucrul acesta se poate repeti de mai multe ori și așa omul nostru poate să aibă în cele din urmă 4—5 și chiar multe feluri de coșnițe, toate mobile; se poate întâmpla însă ca nici una să nu întrunească toate cerințele dorite și mai târziu bucuros s'ar scăpa de ele dacă 'i-le-ar lua cineva de pe cap.

Însumi am vre-o 5 feluri de coșnițe mobile; dar' norocul meu că, din cele mai puțin bune 'mi-am făcut numai câte una-două și numai din cele mai de frunte 'mi-am făcut la urmă câteva zeci. Cunosc însă mulți stupari, care au și mai multe feluri de coșnițe ca mine și din fiecare fel earăși mai multe. Și eu și cunoscuții mei cu toată inima le-am vinde acum pe cele mai rele, dar' cui?

De aceea dau sfatul ori-și-cui, ca să nu se îngloade, cum am zice prin cumpărarea a multor feluri de coșnițe, ci să întrebe după cele mai bune. — Astăzi are pe cine să întrebe și să nu facă, cum am făcut destui inși, spesând banii pe lucruri, de care bucuros ne-am lipsi.

Pe lângă că ne-am băgat banii în marfă rea, ne-am îngreuiat lucrul și în alt fel. Este adecă mult mai anevoios lucru a stupări în 2 sau mai multe feluri de coșnițe, fie și mobile, decât în coșnițe de același fel. Cum de unii și alții n'au avut încă prilej a stupări în coșnițe mobile, nu mă pot pricepe în de ajuns. Vă zic însă: dedați-vă a învăța și din pătania altora; căci cine se cumintește tot numai din pățeniile lui, plătește mai totdeauna prea scump această cumintie! Grijiiți dar' să ajungeți în stăpânirea de coșnițe mobile de cele mai bune.

Povețe în ale mâncării.

Sunt destui oameni, care se pun la masă până a nu fi apucat să flămânzească, mâncând astfel în totdeauna fără poftă. Mult mai bine priesc bucatele celui-ce se pune la masă flămând.

Cel sănătos și cumpătat știe apriat, când e sătul și curmă mâncatul la timpul cuvenit.

Pe seama oamenilor sănătoși se recomandă trei mâncări pe zi. Copiii și oamenii îmbolnăviți de stomac (rînză) n'ar trebui nici ei să mănânce decât cel mult de patru ori pe zi, dacă este să aibă stomacul când să îndeplinească mistuirea.

Bucatele sărăcicioase și în cățătime prea mică au de urmare firească împușnarea sângelui, slăbiciune și boale de stomac. A mânca earăși peste măsură este a împovăra stomacul și a slăbi mistuirea. În paguba sênătății.

Dintre celelalte povețe ne mărginim a înșira următoarele:

Mănâncă cu încetul și dămică bucatele vrtoase cât mai bine, înlesnind astfel mistuirea.

Ferește-te de a mânca pe când ești stăpânit de mânie sau de altă patimă, care te-ar fi sbuciumând.

Nu mânca bucatele în stare ferbinte nici nu bea apă, bere sau vin rece nemijlocit înainte sau după bucate calde, schimbarea grabnică a temperaturii fiind vătămătoare dinților și stomacului.

Apă aspră și moale.

Cu numirea de aspră se înseamnă apa băgată în var, ghips și alte minerale; ea nu se potrivește la spălat nici la fert. Cu totul deosebită este apa moale, care se potrivește la spălat și în care cărnurile, fasolea și celelalte păstăioase ferb cu înlesnire. Foarte moale este apa de ploaie; urmează apa curgătoare din părae, râuri și lacuri. Apa de fântână (puț) este aproape întotdeauna aspră.

Tocmai fiindcă cuprinde var mult, apa aspră înlesnește mistuirea și astempără setea mai bine decât apa moale.

Din apă aspră dobândim un ciai (teiu) mult mai deschis, gustos și limpede decât întrebuițând apă moale, care topește o prea mare parte a materiilor cuprinse în foile de teiu, dând astfel naștere la o beătură întunecată, cam amară și sêracă în aromă (miros). Ca fiind oarecum ciroasă (grosioară), apa aspră străbate cu anevoe în deosebire de apa moale, care străbate cu înlesnire, grăbind astfel înferbântarea și frăgezirea cărnurilor și păstăioaselor. În apa aspră săpunul (saponul) se închiagă și astfel nu poate să înfrurească asupra petelor de grăsime, sudori și c. l., din contră, în apa moale, în care săpunul rămâne topit (disolvat), ele se topesc mai cu înlesnire și se fac astfel nevăzute.

Pe scurt, la beut cum și la gătirea ciaiului se va întrebuinta apă aspră, din contră la fert și spălat apă moale.

Desghețarea măestrită a pământului.

Adese se ivește trebuința de a face gropi, șanțuri, fundamente și c. l. pe când pământul este înghețat. În scopul desghețării măestrite se recomandă așternerea de var ars proaspăt, care se stânge și se înferbântă așa că după 10—15 oare pământul poate fi săpat cu înlesnire.

Udatul florilor din odăi peste iarnă.

Cât de des și de tare ar trebui udate florile dela fereastră în cursul iernii? Răspunsul la această întrebare atîrnă parte și mai ales dela soiul florilor și felul pământului, parte dela gradul căldurii din odaie (chilie) și alte împrejurări.

Repește udatul de câte ori florile vor fi absorbit apa de mai înainte! Eată regula de căpetenie, după care avem să întocmim în această privință. În odăile, care se încălzesc din greu și se aerisează adeseori, udatul se va repeti negreșit mai des decât în odăile răcoroase și cam jilave.

Pe câtă vreme creșterea lăncezește și florile stau oare-cum amorțite, udatul are să înceteze aproape cu desăvîrșire. Pământul uscat și frunzele veștejite sunt un semn invederat, că florile sunt însetate și că prin urmare au trebuință de apă.

În deobște vorbind, florile se nu se ude din nou mainainte de a se fi uscat pământul din oale sau tipsii. Atunci însă să se toarne apă cam multă, încât prisosul să se străcure prin găurile dela fundul oalelor. Apa de udat trebuie păstrată câteva zile în odaie la căldură. De cumva apa nu ar fi avînd scurgere, atunci deșertăm oalele și destupăm găurile.

Florile, care cer umezeală din greu, se udă așa că umplem cu apă tipsiile de sub oale. La cele mai multe flori este de lipsă să deșertăm tipsiile curînd după-ce apa a încetat a se scurge din oale.

Despre păuni.

Păunii se trag din India, unde viețuesc în păduri stufoase și se vînează. Alexandru Macedon 'i-a adus mai întăiu în Europa. Împăratul Carol cel Mare a hotărît, ca moșile sale să fie înzestrate și cu păuni și fasani și boerii 'l-au urmat întocmai. Despre carnea de păun se zice, că nu ar fi acătare, ouăle însă sunt foarte gustoase și mari. Păuna nu produce decât 5—6 ouă. Dacă'i-se iau regulat, ea produce întreit atâtea ouă. Clocitul ouălor de păun se îndeplinește prin găini sau curce. Puii se ivesc după 28 de zile. Ei trebuie scutiți de umezeală și vînturi aspre. Cea mai priincioasă hrană sunt vermi, cărnurile, ficatul și alte măruntăi cum și grăunțele de bucate.

Scoaterea petelor din mese poleite.

Când cu punerea de vase ferbinți se ivesc pe mese sau alte mobile poleite pete albe, care supără vederea, aceste pete se pot înlătura așternînd cenușe jilavă de țigară. După câteva oare, cenușa se freacă bărbătește cu un dop de plută (dupuș de sticlă), care s'a fost prăjit pe flacăra luminării. În sfîrșit masa se spală frumos cu un petec moale de piele și apoi cu un petec moale de lână, înmuiat în petrol.

Ciorbă de vin și de bere.

Pentru de a găti o ciorbă (supă, zamă) în adevăr gustoasă luăm și anume la $\frac{1}{2}$ litră de vin obicnuit tot atâta apă, care se ferb într'un vas curat de lut, adăugând $\frac{1}{2}$ coaje de lămâe, scortșoară și cuișoare întregi. Într'aceea se bat 4 ouă până-ce s'au înspumat. Așa ferbinte cum s'a luat dela foc, ciorba se toarnă în vasul cu ouăle bătute, mestecând cu lingura de repețite-ori. După trecerea prin străcurătoare (sitiță, sită), ciorba de vin se pune la foc ca să dea undă și se servește la masă pe franzele (jimblă) sau pâne albă.

În scopul de a găti ciorbă de bere, se ia $1\frac{1}{2}$ litre de bere proaspătă la 1 litră de smântână, în care se bat 3 ouă sau și numai 3 gălbinișuri. Când berea ferbe se toarnă asupra smântânii și se ferbe din nou, bătând mereu, nu cumva să se îngroașe. Într'aceea se adaugă zahăr multșor, scortșoară, cuișoare și coaje de lămâe.

Știri economice.

Producțiunea minelor Ungariei în 1892. Prețul total al produselor se urcă la 32,233.864 fl. (contra 31,172.773 fl. în 1891) și anume s'au produs: 2,246.772 chilogram aur (1 chilog. = 1395 fl.) în preț de 3,134.437 fiorini, 18,438.815 chilogram argint (1 chilogram = 90 fiorini) în preț de 1,658.143 fl., 3171.26 măji de aramă (1 m. = 52.10) în preț de 165.215 fl., 23,352.03 măji de plumb (1 m. = 17.66 fl.) în preț de 412.558 fl., 560,500.59 m. mineraie de fer (1 m. = 42.1 cr.) în preț de 236,097 fl., 27,413.912 m. cărbuni de pământ (1 m. = 29 $\frac{1}{2}$ cr.) în preț de 8,085.417 fl., 10,522.137 m. cărbuni de peatră (1 m. = 49.1 cr.) în preț de 5,174.772 fl., 21,293 m. koaks (1 m. = 89 cr.) în preț de 18.951 fl., 2,967.519 m. de fer brut (1 m. = 3.60 fl.) în preț de 10,706.024 fiorini, 127,417 măji fer vârsat (1 maje 7.72 fiorini), în preț de 984.928 fl., 3431 m. antimon (1 m. = 40.21 fl.) în preț de 138.003 fl., 3402 m. mineraie de cobalt-nichel (1 m. = 8.59 fl.) în preț de 29.248 fl., 8528 m. mineraie de antimon (1 m. = 83.40 fl.) în preț de 72.788 fl., 78.53 m. argintiu viu (1 m. = 200.48 fl.) în preț de 15.641 fl., 33.403 m. vitriol (1 m. = 1.64 fl.) în preț de 54.983 fl., 595.346 m. vitriol de fer (1 m. = 1.72 fl.) în preț de 10.233 fl., 418 m. pucioasă (1 m. = 9.03 fl.) în preț de 3773 fl., 10.688 m. peatră acră (1 m. = 14.6 cr.) în preț de 1560 fl., 2,747.314 m. mineraie de fer exportate în străinătate (1 m. = 26.9 cr.) în preț de 739.831 fl., 202.1 m. petrolu (1 m. = 3.41 fl.) în preț de 690 fl., osfolt ș. c. l. în preț de 200.000 fl., 53.35 m. peatră vinătă (1 m. = 35.30 fl.) în preț de 1871 fl. și c. l.

Băile de aur în Rusia. După un raport publicat din „Gazeta Moscva“ aurul scos din băile (minele) și nășipurile proprietarilor, se urcă la aproape 2591 punți de aur pe an. Numărul lucrătorilor ocupați cu scoaterea aurului se urcă la 80.000.

O mașină de numărat. Dl Broadwon, din Londra, a descoperit o mică mașină de numărat. Cu ajutorul ei se pot număra bani de hârtie cu o foarte mare iuteală. Această mașină are două scocuri, unul sus, prin care se introduc bani de hârtie și altul jos la stânga din care es aceste hârtii una câte una. La această mașină este întocmit și un regulator, cu care se poate face ca să se numere deodată câte 2 și chiar câte 5 hârtii. Cu descoperirea domnului Broadwon se lasă pe drumuri mii de amploiați (diregători) de pe la bănci, care își câștigau pânea numărând banii.

Trandafiri cu ridicata. Lângă orașul Nizza în Franca de miază-zi, aproape de Italia, se află o grădină uriașe, în care se prășesc o sumețenie de trandafiri (rose) mai ales pentru trebuințele de peste iarnă. Florile produse se trimit în toată Europa. Florăriile, în care înfloresc trandafirii peste iarnă, ocupă un tărâm de peste 6000 metri pătrați. Numărul trandafirilor ținuți în grădină este așa zicând nesfârșit. Din 15 Decembrie și până la 15 Aprilie n., proprietarul acestei „fabrici“ de trandafiri, domnul Mari, trimite zi de zi peste 5000 de flori în toate părțile. Unele ajung mărimea de aproape 12 centim. Locul ocupat de trandafiri are o întindere de 7 jugere. Venitul curat este socotit cu 5—6 mii fiorini la an.

Mărgăritare prețioase. Cel mai frumos mărgăritar din lume este pe care călătorul francez Pavernier l-a fost vândut acum trei sute de ani șahului Persiei cu prețul de 3,375.000 lei și care și astăzi face parte din visteria domnitorilor din Persia. Un alt domnitor oriental este stăpânul unui mărgăritar oriental de o frumșeță fără seamăn. În anul 1620 acest mărgăritar a fost vândut regelui spaniol Filip IV. cu 80.000 galbini. Astăzi e prețuit la 1,125.000 de lei. Papa Leo XIII. are un mărgăritar, pe care l-a fost moștenit dela înaintașul seu și care reprezintă prețul de $\frac{1}{2}$ milion. Colanul de 32 mărgăritare al împărătesei Frideric este prețuit cu 875 lei. Împărăteasa—Regina noastră are cele mai frumoase mărgăritare negre.

Vite de „Pinzgau“ în Șoimuș. Președintele tovărășiei agricole din Șoimuș, zelosul paroch Ioan Baciu scrie „Tribunez“ următoarele: Astăzi am primit dela înaltul minister de agricultură, în urma cererii făcute 4 vaci de fâtat și un tăurenciu de 2 ani, soiul de „Pinzgau“, spre a le vinde la membrii tovărășiei agricole din Șoimuș pentru prășilă. Vitele sânt foarte frumoase și sântem prea mulțumiți cu acest transport. Unii membri au propus de a se mai aduce un transport de vite de acest soi ca așa să poată fi împărțâși și cei la care nu le-a ajuns acum vitele spre a pute cumpăra.

Cel mai lung pod din lume este „podul leilor“ în China. El se află lângă orașul Sangang și trece peste un braț al mării galbine, având lungimea uriașe de 7 chilometri. Acest pod s'a fost clădit sub împăratul Kieng-Long la anul 1796, se înalță peste 22 metri de-asupra apei și e purtat de 300 boltituri de peatră. Numele este datorit celor 300 de lei aflători pe fiecare boltitură. Leii au o lungime de peste 5 metri și sânt săpați din câte o singură peatră.

Milionari ovreești în România. Ziarul „Țeara“ din București publică numele Ovreilor milionari din România. Listele ce urmează arată care Ovreu câte milioane are:

Bancherii *Elias* 15 milioane, *Holvan* 2, *Guttman* $1\frac{1}{2}$, *Fuchs* 1, *Bercovicz* $1\frac{1}{2}$, *Hitel* $1\frac{1}{2}$, *Franc*, director al băncii României 2, *Hechter* și *Lazarovici*, toptangii câte 2, *Moisescu* $1\frac{1}{2}$, *Zentler*, comerciant 2, *Ascher*, lipsican $\frac{1}{2}$, *Albahari*, toptangiu 2, laolaltă $34\frac{1}{2}$ milioane.

Un leac străvechiu. Cea mai veche rețetă a unui doctor, spune „Universul“ a fost talmăcită mai zilele trecute de un profesor din Cambridge. Ea a fost găsită într'un papyrus egiptean. E vorba de o apă destinată a face să crească din nou părul mamei unui rege din prima dinastie egipteană, care domni acum 4000 de ani înainte de Christos. Eată această rețetă:

Unghii de picioare de câni 1 parte
Curmale 1 „
Copită de măgar 1 „

Să se fiarbă acestea în ulei și să se frece foarte puternic capul.

Sare românească pentru Sârbia.

După-cum se împărțășește din București, guvernul român a încheiat cu Sârbia un contract, prin care se prelungește exportul român de sare pe seama regatului sârbesc până la anul 1899.

Posta și telegraful austriac în anul 1892.

Ministrul de comerț austriac a publicat o broșură, din care se vede, că în anul amintit au fost în Austria 5068 oficii postale, și 4084 oficii telegrafice. Numărul slujbașilor a fost în total 27.926. Cu totul s'au expedit 662,550.275 bucăți, dintre care 421 milioane epistole, 112 milioane bilete de corespondență, 62 mil. tipărituri, 16,490.238 mandate postale, 4,216.824 ramburse și c. l. Din expedițiile postei de mesagerie în număr de 33,624.480 au fost și anume 5,299.480 epistole cu bani în preț de 3281 milioane fl., 7,954.430 pachete cu preț declarat și 20,370.570 fără preț. Oficiile postale au luat în primire cu totul 423 mil. și au solvit 509 milioane fl.

Telegrame s'au expedit în număr de 10,835.302, dintre care 887.079 scutite de taxă.

Venitele postelor și telegrafelor se urcă la suma de 32,993.560 fl., ear' spesele fac laolaltă 31,750.837 fl., rămânând astfel un prișos de 1,242.723 fl.

În anul 1892 s'au vândut în total 319 mil. marce postale, 13 mil. epistole de corespondență și 87 marce de ziare.

Naștere mănoasă. La Achitirka în Rusia, femeia de 20 ani cu numele Kuschkova a născut în aceeași zi 4 ficiorași. Mama și copiii se află bine, așa spun ziarele.

Fiare sâlbatică în Rusia. Cât de bogată este Rusia în fiare sâlbatică se vede din faptul, că într'un singur guvernament au fost sfășiate mai ales de lupi în anul 1891 și anume: 705 cai, 1058 vite mari, 5334 vite mărunte, laolaltă 7097 capete.

Indreptare.

Știrea de pe pag. 521, despre bancrotarea firmei „Assicurațiuni generali” s'a tipărit din greșală, și nu e adevărată!

Posta redacției.

Dlui I. Dragomir în Sinești. Tablourile ce do-rești a avea, se află în București, și ca să le poți primi n'ai decât să te adresezi „Administrației Institutului Tipografic” din Sibiu, împuternicindu-o să ți-le coman-deze, și el ți-le va aduce, și le vei plăti la urmă. Pre-turile lor însă nu le știm.

Dlui S. S. în Porumbacu Inferior. Anecdota se va folosi mai târziu, deși același subiect l-au descris deja mai mulți, între care și Th. D. Speranță, cu mai bun succes. Caută ce n'au mai scris și alții.

Dlui Teodor Pop în Tildul-de-mijloc. Scrierile prin-tului de coroană despre călătoriile Sale din urmă, după știrile ce le avem dela librării nemți din loc, nu au eșit încă de sub tipar, peste vre-o 3—4 săptămâni însă da.

Plugarului Teodor Suciu în Sembac. Ne bucurăm de vestea bună ce ne împărtășești și vă laudăm har-nicia. În numărul viitor o publicăm de bună seamă.

Dlui A. Davidovici în Petrovaselo. Nu pare rău că ești așa de îndușmănit cu G. P. Țințariu și că voești cu ori-ce preț răfuială. Noi nu-ți putem pu-lica contra lui nimic nici din scrisoarea D-Tale aceasta a doua, pentru-că D-Ta nu adeverești nici un rău despre dînsul, și mai ales pentru-că nici D-Ta nu tăgăduiești că ești acela care l'ai pîrit și ai făcut să capete o pedeapsă așa grea pentru fapta lui creștinească că a adunat bani pentru Dr. Lucaciu; și el pentru această faptă a D-Tale te-a vătămât în scrisoare din pricină. Ne-ar părea bine căud n'am mai auzi de astfel de neplăceri, pentru noi foarte supărăcioase. Întăia D-Tale scrisoare s'a nimicit; a doua ți-o trimitem 'napoi în cuvertă.

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 21 Noembrie: Agârbiciu.

Luni, 22 Noembrie: Hașfalău

Mercuri, 24 Noembrie: Petelea, Blaj, Bateș, Orăștie, Făgăraș, Așel, Micloșă, Turda, Uzon.

LOTERIE.

Tragerea din 25 Noembrie n.

Budapesta: 75 61 6 17 60

Tragerea din 29 Noembrie n.

Sibiu: 69 14 65 34 4

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călind. nou	Soarele	
	Dum. a 27-a d. Ros., gl. 2, sft. 6.		răs.	ap.
Dum.	21 † Într. în biserică	3 Franc. X.	7 46	3 53
Luni	22 S. Apost. Filimon	4 Barbara	7 47	3 52
Marti	23 Păr. Amfiochie	5 Sava	7 49	3 52
Merc.	24 PP. Climent și Petru	6 Nicolae	7 50	3 51
Joi	25 S. Mța Ecaterina	7 Ambrosie	7 51	3 51
Vineri	26 Cuv. Alipie	8 † Z. Năs.	7 53	3 51
Sâmb.	27 Muc. Iacob Pers.	9 Leucadia	7 54	3 51

În absența dlui Ioan Russu Șirianul pentru redacțiune responsabil: **George Moldovan.**

Trei învățăcei

se primesc în franzelăria lui

Stefan Moga

Sibiu, [2665] 2—3

strada Bahngasse.

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuițat cu rezultat strălucit în o mulțime de casuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițen-du-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur”, Lugoj, nr. 112, Bănat. [2229] 9—20

Întreprinderea de înmormântări și transport de morți

Coloman Pály sen.,

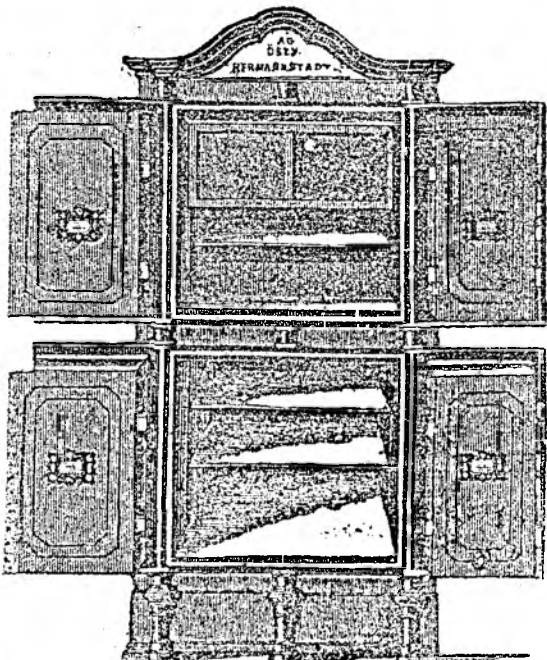
Piața-mică nr. 4. — Strada Pempflinger nr. 10

ce există de un șir îndelungat

de ani în piața de aici

se recomandă că primește efectuarea de înmormântări și transporturi de morți garantând pentru serviciu prompt și solid cu prețuri reduse și atrage în același timp atențiunea publicului asupra depositului seu bogat asortat de cununi și panglice. [2678] 1—4

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIU, Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și casetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putend fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 45—

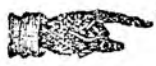
sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

Renumitul bazar vienez de coroane

este unicul în stare să trimită cu rambursă poștală următoarele mărfuri, cu preț foarte ieftin

50 cruceri fiecare bucată.

1 Cărpă de lână pentru dame, foarte elegantă și călduroasă 50 cr.	3 cești de Micado din metal neruinabil 50 cr.	1 sticlură de tinctură de aur cu care se poate aurii ori-ce 50 cr.
1 Păreche de mănuși de iarnă pentru domni și dame 50 cr.	1 recușit pentru scris potrivit la ori-ce masă de scris 50 cr.	1 instrument italian acordează melodios 50 cr.
1 păreche de cercei de argint cu petri albastre sau roșii 50 cr.	1 amnar de buzunar cu fitil 50 cr.	1 harmonică de gură cu care pot juca ușor 50 cr.
1 șurț fin pentru dame, din Voil francezesc 50 cr.	1 caretă cu 50 de plicuri și 50 coale de hârtie de scris 50 cr.	1 pipă bună cu țevă foarte durabilă 50 cr.
1 caretă pentru dame, practic pentru lucruri de mână 50 cr.	1 casetă de fer turnat la la Wertheim 50 cr.	1 perie de haine 50 cr. 1 perie de cap 50 cr.
1 lanț de orologiu fin aurit sau argintat 50 cr.	1 cursă pentru șoareci, prinde 20 deodată 50 cr.	3 bucați diferite obiecte de joc 50 cr.
1 briceag tare cu 3 limbi 50 cr.	1 pungă de pele 50 cr.	1 scutulă cu 144 pene de scris de oțel prima calitate 50 cr.
1 păreche de foarfeci calitate fine 50 cr.	6 bucați săpun de glicerina, parfumate 50 cr.	1 lăcat pentru perdele 50 cr.
2 cravate de mătasă culoare modernă 50 cr.	1 acățător american pentru haine, cu cârlig de aramă 50 cr.	1 perie de musteți cu oglindă și pepten 50 cr.
1 casetă pentru ținerea zăharului, de lemn cu lăcat 50 cr.	1 pânier foarte practic de Majolika 50 cr.	1 țișă din spumă de mare 50 cr.

1 fiorin sau 2 coroane bucată.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel din aur-doucle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 1 fl.	1 pălărie bărbat. din păslă moale foarte țiuțoare 1 fl.	4 cravate bărbătești fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păreche mănuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și bărbați 1 fl.	1 păreche pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașă bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărbat. din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărbat. într-o culoare ori cu verigi frumoase 1 fl.	3 păreche ciorapi fem. într-o culoare sau cu verigi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasată, fason parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașă femeiească din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păreche ismene fem. din șifon, cu broderie fină 1 fl.	1 suenă călduroasă, cu brodere 1 fl.	3 șorțuri de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de spălat 1 fl.	1 șorț de lister, calitate bună, care, chivit, 1/4 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stofă de jute desin frumos 1 fl.	1 cearceafă de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergere, calitate bună, baro, chivite 1 fl.
o față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătasă 1 cot de mare și în orice culoare 1 fl.	3 batiste de mătasă de Lyon, în mai multe culori 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 1/4 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiț de țigară spumă de mare veritabilă cu chichilbar 1 fl.	1 pipă pentru burghezi, spumă de mare artificială cu vergea cu tot 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu iuteala fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din pele cu încheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpășă cu o lumină intensivă 1 fl.	1 șatulă de cusut de mătasă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoterea dopurilor 1 fl.	1 crucifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 3 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintărite fin, formă frumoasă 1 fl.
o țiuțoare de zăhar splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	Împărăteasa și împăratul 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 briciu, tăiș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Numai fl. 5.75

costă o bucată întreagă de 30 coți, de pânză de casă excelentă, trainică, solidă, de calitate lată

Numai fl. 6.25

costă o bucată întreagă de 30 coți de haine de pat din Sternberg, prima calitate, bună de spălat în toate culorile, foarte trainică.

Numai fl. 5.50

costă o bucată întreagă 30 coți, prima calitate oxford, în toate culorile, soi trainic, pentru cămăși și rufe de casă.

Numai fl. 5.50

costă o bucată întreagă 30 coți, calitate excelentă pentru cămăși Schiffon, fină ca cea din in, foarte bună și trainică.

1 păreche pantaloni de iarnă pentru bărbați, făcut elegant în toată mărimea 2 fl.
1 jachetă pentru domni și dame în orice mărime. 2 fl.
6 metri de covoare, sortă bună, cu bordură colorată 2 fl.
1 covor pentru așternut, înaintea patului, frumos lucrat 2 fl.
1 Perdea modernă pentru ferestri de jute sau dantele 2 aripi complete 2 fl.
1 tacâm de masă pentru 6 persoane, 1 pânzătură, 6 serviete fine 2 fl.
1 bucată pânză garn. 1/4, lată 7—8 metri lungă, deasă 2 fl.
3 bucați cămăși de oxford pentru lucrători foarte trainic lucrată 2 fl.
1 blusă de dame modernă din satin fin, muștra cea mai nouă 2 fl.

2 fiorini fiecare bucată.

3 bucați cămăși de dame din schiffon fin și cu broderie 2 fl.
1 orologiu de părete cu deșteptător 2 fl. 1 lanț de argint, pentru domni sau dame 2 fl.
1 brățar de argint, veritabil cu apendice 2 fl.
1 oglindă cu ramă de aur 55 cm. mare, frumoasă, format mare 2 fl.
1 umbrelă de mătasă Austria, cu lemn durabil fin 2 fl.
1 giamațan cu lăcat cu îmbrăcăminte bună de pele 2 fl.
1 pipă de spumă veritabilă de mare cu vîrf argintat cu 2 fl.

1 serviciu din porcelan de cafea pentru 6 persoane, 15 bucați, 2 fl.
1 pelerină de iarnă din lână 1/4 mare, groasă călduroasă 2 fl.
1 stampilă de cauciu cu ori-ce nume, dimpreună cu culoare 2 fl.
1 lanternă magică pompoasă cu figuri mari și cu instrucțiune 2 fl.
1 plapomă excelentă și bună, lucrată în culoare vînată și roșie 2 fl.
1 cușmă fină pentru domni 2 fl. 1 muff pentru dame prima calitate 2 fl.
1 cămașă de flanel pentru domni în toate culorile, foarte călduroasă 2 fl.
1 batistă de Lyon veritabilă de mătasă, mare, în ori-ce culoare 2 fl.
1 păreche de feșnice de salon Alpaca, fason mare, elegant 2 fl.

Pentru atențiune: Comande în scris se trimit în 24 oare, cu rambursă poștală sau trimițându-se banii înainte, mărfurile, care nu convin se pot îndată schimba, sau banii se trimit înapoi prin firma:

[2307] 1— **Wiener Kronen-Bazar FEKETE in WIEN V., Rüdigerasse Nr. 113.**